

PM 2007:58 RI+III (Dnr 307-874/2007)

Plan för uppbyggnad av Stockholms stads krishanteringsförmåga 2007 med inriktning för 2008

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Planen för uppbyggnaden av Stockholms stads krishanteringsförmåga 2007-2008 godkänns (*bilaga*).
2. Brand- och räddningsnämnden medges budgetjustering för ökade nettokostnader avseende krishantering med 10,5 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsätta medel under Kommunfullmäktige m.m. i 2007 års budget.

Föredragande borgarråden Kristina Axén Olin och Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap började gälla den 1 september 2006. Bestämmelserna i den nya lagen syftar till att kommuner och landsting ska bygga upp sin krishanteringsförmåga, minska sårbarheten samt ha god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. Stockholms stad erhåller ca 20 mnkr per år för uppbyggnadsarbetet. De nya uppgifterna och arbetet ska införas och byggas upp successivt under 2006-2008. Krisberedskapsmyndigheten och Sveriges Kommuner och Landsting kommer under uppbyggnadsperioden att ha fortlöpande avstämning mot överenskommelsen.

Lagen tydliggör kommunens ansvar för att den egna verksamheten fungerar i en kris. Kommunen har ansvar för att särskilda behov tillgodoses, t.ex. information till allmänheten, medierna och andra berörda aktörer. Målet är att staden har *kunskap* om risker och sårbarhet, har *planering* för att minska risker och sårbarhet och planering för att hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse, har *förmåga* att hantera en extraordinär händelse, har *samlad* bild av risker, sårbarhet och förberedelser för krishantering samt verkar för *samordning* av all förberedande och akut krishantering i det geografiska området.

De obligatoriska uppgifterna som åligger staden är att göra risk- och sårbarhetsanalyser, att ta det geografiska områdesansvaret, att rapportera till Länsstyrelsen och Krisberedskapsmyndigheten om hur utvecklingen fortlöper samt att utbilda och öva krishantering. Planen anger hur resurserna fördelas och redovisas samt hur ansvaret och uppgifterna fördelas.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Våra synpunkter

Föreliggande plan tydliggör hur stadens krishanteringsförmåga ska byggas upp och ger klara besked om såväl ansvarsfördelningen som vilken instans som ges ekono-

miska resurser för att planens olika delar blir genomförda. Tack vare detta blir också brandförsvarets roll i krishantering mycket tydligare. Genom denna plan, i kombination med andra beslut som fattats under våren 2007 och de kommande övningar som ska genomföras, ökar stadens beredskap att hantera kriser markant.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Planen för uppbyggnaden av Stockholms stads krishanteringsförmåga 2007-2008 godkänns (*bilaga*).
2. Brand- och räddningsnämnden medges budgetjustering för ökade nettokostnader avseende krishantering med 10,5 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m. i 2007 års budget.

Stockholm den 19 mars 2007

KRISTINA AXÉN OLIN

Bilaga

Plan för uppbyggnaden av Stockholms stads krishanteringsförmåga 2007, resursanvändning och arbetsfördelning med inriktning för 2008.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. plan för uppbyggnad av Stockholms stads krishanteringsförmåga 2007 – 2008 godkänns med följande tillägg:

Risk- och sårbarhetsanalysen ska även omfatta vilka effekter eventuella klimatförändringar kan medföra för både invånare och verksamheter i Stockholms stad. Det planerade riskhanteringsrådet bör därför också inneha kompetens på detta område och kontinuerligt följa kunskapsutvecklingen.

Under rubriken Förmåga i den föreslagna planen ska följande tillägg göras:

En plan tas fram för hur alla invånare i staden kan nås och ges behövligt bistånd vid en krissituation. Särskilt ska invånare som tillhör de mer utsatta som hemlösa, missbrukare och psykisk sjuka uppmärksammas. En metodik ska utarbetas för att dessa invånare också ska nås. Invånare med annat huvudspråk än svenska ska få information som de kan ta till sig vid en krissituation och en plan för hur dessa invånare ska nås ska tas fram.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap började gälla den 1 september 2006. Bestämmelserna i den nya lagen syftar till att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha god förmåga att hantera krissituationer i fredstid.

Den nya lagen medför vissa förtydliganden samt även tillkommande uppgifter enligt följande:

- Kommunfullmäktige ska anta krisledningsplan för varje mandatperiod. Upprättade krisledningsplaner ska baseras på stadens risk- och sårbarhetsanalyser
- Kommunerna får ett geografiskt områdesansvar och ansvarar därmed för samordningen vid en kris
- Kommuner och landsting ansvarar för att utbildning och övning av förtroendevalda och anställd personal sker i tillräcklig omfattning
- Kommuner och landsting ska vid en extraordinär händelse i fredstid eller vid höjd beredskap ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen

Utöver lagen om extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap är lagen om skydd mot olyckor (LSO) av betydelse. LSO anger att kommunerna ska vidta åtgärder för att förebygga bränder samt verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor. Det finns fler lagar som berör säkerhetsområdet, säkerhetsskyddslagen m.fl. Den 17 juni 2004 tecknades en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Överenskommelsen tecknades inför ikraftträdandet av lagen. Överenskommelsen innebär att kommunerna får ekonomisk ersättning för tillkommande uppgifter med anledning av lagändringen. Stockholms stad erhåller ca 20 mnkr per år för uppbyggnadsarbetet. De nya uppgifterna och arbetet ska införas och byggas upp successivt under 2006-2008.

BEREDNING

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 mars 2007 är i huvudsak av följande lydelse.

Några centrala utgångspunkter för uppbyggnadsarbetet 2007-2008

Kommunernas förberedelser för hantering av allvarliga kriser ska ske i ett sammanhang för hela hotskalan fred – krig med utgångspunkt i förmågan att motstå allvarliga störningar i verksamheter, som alltid måste kunna upprätthållas. En svår påfrestning är inte en enskild händelse i sig, exempelvis en olycka, ett sabotage osv, utan ett tillstånd som uppstår när en eller flera händelser utvecklar sig eller eskalerar till att omfatta flera delar av samhället. Tillståndet är då av sådan omfattning att det uppstår allvarliga störningar i viktiga samhällsfunktioner och kräver att insatser från flera olika myndigheter och organ samordnas för att kunna hantera situationen och därmed begränsa konsekvenserna.

Fler anläggningar inom stadens geografiska område klassas idag som farlig verksamhet än tidigare. Anläggningarna har i sig en inneboende fara och skulle vid en olycka orsaka allvarliga skador på människor eller miljö. Staden har för avsikt att under uppbyggnadsarbetet integrera farlig verksamhet i det förebyggande arbetet.

Staden avser att i ett gemensamt projekt med Krisberedskapsmyndigheten och Länsstyrelsen arbeta kring Stockholms infrastruktur, dess sårbarhet och säkerhet, med inriktning på samhällskonsekvenser inom flera sektorer, både ur ett offentligt perspektiv och ett näringslivsperspektiv.

Medarbetare, medborgare och andra aktörer förväntar sig att Stockholms stad kommunicerar vid en kris, vilket är avgörande för förtroendet för stadens krishanteringsförmåga. Det övergripande målet är att alla berörda vid en allvarlig kris får aktuell och korrekt bild av en händelse och Stockholms stads hantering av densamma. Kriskommunikationen bör utvecklas

och bli en integrerad del av stadens krishantering. Arbetet med att formalisera och utveckla rutiner för hur samordningen ska gå till på en operativ nivå behöver utvecklas.

Statens ersättning till kommunerna

Staden erhåller för ovanstående uppgifter en årlig ersättning från staten enligt nedanstående fördelningsprinciper. Ersättningen räknas därefter upp årligen med konsumentprisindex (KPI). De fördelningsprinciper som baseras på invånarantal ska baseras på en kommuns invånarantal den 1 november året före utbetalningsåret. Ersättningen betalas ut senast den 30 juni respektive år. Stockholms stad erhåller för sin uppbyggnad av krishanteringsförmågan 2006-2008 årligen:

Ersättning för kvarstående uppgifter avseende höjd beredskap **0,7 mnkr.**

Grundbelopp för funktioner med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krishanteringssystemet **2 mnkr.**

Verksamhetsersättning

För genomförande av planering, risk- och sårbarhetsanalyser, övning m.m. utbetalas **11,40 kr/invånare** under förutsättning att kommunen fullgör sina uppgifter enligt ovan.

Storstadstillägg

Tillägg utbetalas till Stockholm, Göteborg och Malmö och vissa kommuner i anslutning till dessa. Tillägget motiveras dels av den speciella riskbilden i storstäderna, dels av att det krävs ett omfattande och aktivt arbete över kommungränserna i sammanhängande risk- och sårbarhetsfrågor. De tre storstäderna ansvarar i samverkan med berörd länsstyrelse för att detta arbete kommer till stånd. Till Stockholms stad utbetalas/år **6,5 mnkr.**

Startbidrag

Ett startbidrag utbetalas med syfte att underlätta för kommunerna att snarast påbörja arbetet med uppgifterna. Bidraget utgår med **2,80 kr/invånare**.

Uppföljning

Stadens användning av utbetalade medel ska följas upp genom Länsstyrelsens försorg. Med stöd av stadens rapportering av genomförd verksamhet bedömer Länsstyrelsen krishanteringsförmågan i förhållande till målbilden. Krisberedskapsmyndigheten kan på förslag av Länsstyrelsen besluta att verksamhetsersättningen ska reduceras eller bortfalla för staden som inte fullgjort sina uppgifter enligt ovan. Uppföljningen ska samordnas med statens tillsyn av staden enligt lagen om skydd mot olyckor.

Genomförande

De ovan angivna nya uppgifterna infördes i kommunerna under en uppbyggnadsperiod om tre år med början den 1 januari 2006. Krisberedskapsmyndigheten och Sveriges kommuner och Landsting svarar tillsammans för en fortlöpande avstämning av genomförandet under hela uppbyggnadsperioden. Fr.o.m. år 2009 kan vid behov överläggningar tas upp om justeringar av uppgifter och ersättningssystem.

Plan för uppbyggnaden av Stockholms stads krishanteringsförmåga 2007, resursanvändning och arbetsfördelning med inriktning för 2008

Kunskap

Mål: Staden ska ha god kunskap om risker och sårbarhet som kan påverka stadens verksamhet. Konsekvenserna för stadens egna verksamhet ska analyseras

Risk- och sårbarhetsarbete

- Staden ska göra risk- och sårbarhetsanalyser för de verksamheter som staden har bedömt alltid måste kunna upprätthållas, fastställa ambitionsnivå och i vilken omfattning stadens verksamheter ska kunna upprätthållas.
- Staden ska besluta om hur stadens fortlöpande risk- och säkerhetsarbete ska utformas.
- Staden ska ha en planering för hur risker och sårbarhet ska undanröjas eller minskas samt en planering för hur konsekvenserna av en extraordinär händelse ska hanteras. Utifrån analysen ska en utvärdering göras av vilka konsekvenser en extraordinär händelse kan få på stadens verksamhet. Staden ska ha åtgärdsplaner med anledning av resultatet.
- Staden ska samordna arbetet med risk- och sårbarhetsanalyserna utifrån stadens övriga förebyggande säkerhetsarbete.

3,5 mnkr avsätts 2007 för stadsövergripande utveckling avseende risk- och sårbarhetsarbetet. Av dessa medel erhåller brandförsvaret 0,7 mnkr för övergripande stödfunktion. Stadsledningskontorets stab tillförs 2,8 mnkr för styrning och ledning av det strategiska utvecklingsarbetet.

Arbetet omfattar

- Framtagande av struktur och metodik för stadens gemensamma risk- och sårbarhetsarbete
- Analys av stadens samtliga risk- och sårbarhetsanalyser inför ny mandatperiod
- Utveckling och förtydligande av stadens säkerhetsorganisation
- Årlig analys av olika riskområden och sårbarhet
- Övergripande stödfunktion för lokala risk- och säkerhetsstödjare i brandförvarsdistrikten (s k RSA-stödjare)

Ansvarig

- Stadsledningskontorets risk- och säkerhetssamordnare ansvarar för samordning och utveckling av det stadsövergripande arbetet.
- Brandförsvaret ansvarar för tillhandahållande av övergripande stödfunktion.
- Brandförsvaret ansvarar för årlig analys av olika riskområden och sårbarhet.

Risk- och sårbarhetsarbete, stöd till verksamheterna lokalt

8,5 mnkr avsätts 2007 för uppbyggnaden av den lokala riskhanteringsförmågan inom staden. Stadens brandförvarsdistrikt erhåller 7 mnkr för ansvaret att tillhandahålla stödfunktioner för stadens verksamheter inom sina geografiska branddistrikt, s k RSA-stödjare. Stockholms brandförsvaret medges ytterligare 0,7 mnkr för beredskapssamordnarfunktion i arbetet med att stödja förvaltningar och bolag. Stadsledningskontorets stab tillförs 0,8 mnkr för styrning och ledning av det strategiska utvecklingsarbetet.

Arbetet omfattar

- Övergripande stödfunktion och RSA-stödjare utbildas gemensamt för sitt uppdrag i de geografiska branddistrikten.

- Lokala säkerhetssamordnare utbildas för att tillsammans med RSA-stödjare och beredskapssamordnare utveckla den lokala riskhanteringsförmågan.
- Aktivt stöd till stadens förvaltningar och bolag.
- Förebyggande lokalt arbete för att motverka olyckor.
- Årlig rapportering av risker, sårbarhet och olycksstatistik inom distriktens geografiska yta.
- Samverkan med stadsledningskontoret gällande gemensam utveckling av stadens riskhanteringsförmåga.

Ansvarig

- Stadsledningskontorets risk- och säkerhetssamordnare ansvarar för samordning och utveckling av det stadsövergripande arbetet.
- Brandförsvarets samordnare ansvarar för samordning av det lokala stödarbetet och årlig rapportering av resultatet.

Planering

***Mål:** Staden ska ha planering för hur risker och sårbarhet ska undanröjas eller minskas samt planering för hur staden ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse*

- Staden ska ha en genomtänkt planering för uppbyggnaden av riskhanteringsarbetet.
- Staden ska ha fastslagen krisledningsplan och kriskommunikationsplan. Styrdokumenten ska kontinuerligt revideras.
- Staden ska ha definiera vilka verksamheter som alltid måste upprätthållas och ha krisledningsplaner för dessa.

1,45 mnkr avsätts 2007 för planering, revidering och utveckling. 0,25 mnkr tilldelas kommunikationsstaben. Brandförsvaret erhåller 1,2 mnkr för förebyggande arbete avseende farlig verksamhet och deltagande i stadens arbete gällande infrastrukturella projekt.

Arbetet omfattar

- Planering och genomförande gentemot föreliggande plan, stadsövergripande och lokalt samt årlig rapportering mot måluppfyllelsen.
- Revidering och utveckling av krislednings- och kriskommunikationsplan.
- Ambitionsnivå och omfattning för upprätthållande av stadens verksamheter vid en krissituation.
- Tillhandahållande av specialistkompetens avseende farlig verksamhet gällande risker i staden och länet såsom till exempel petrokemiska anläggningar, industrier i närheten av bostadsområden, lokaler för personalintensiv verksamhet mm.
- Tillhandahållande av specialistkompetens gällande risker i infrastrukturella projekt.

Ansvarig

- Stadsledningskontorets risk- och säkerhetssamordnare ansvarar för samordning och utveckling av det stadsövergripande arbetet.
- Kommunikationsstaben ansvarar för utbildning, revidering och utveckling av kriskommunikationsplanen.
- Brandförsvaret ansvarar för tillhandahållande av resurser för arbete avseende farlig verksamhet och Stockholms infrastruktur, dess sårbarhet och säkerhet, med inriktning på samhällskonsekvenser inom flera sektorer, både ur ett offentligt perspektiv och ett näringslivsperspektiv.

Förmåga

***Mål:** Staden ska ha en god förmåga att hantera en extraordinär händelse, d v s att kunna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa de verksamheter som staden har bedömt alltid måste kunna upprätthållas och ge invånare och media tillräcklig och korrekt information om händelsen*

4,35 mnkr avsätts 2007 för planering, utbildning, övning och tekniska åtgärder för att säkerställa ledningsförmågan. Av dessa medel fördelas 0,35 mnkr till kommunikationsstaben vid stadsledningskontoret. 4 mnkr tillförs stadsledningskontorets stab, för styrning och ledning av det strategiska utvecklingsarbetet.

Arbetet omfattar

- Utbildning och övning av stadens politiska ledning och tjänstemannaledning.
- En plan tas fram för fortlöpande utbildning och övning av ledningsorganisation.
- Staden ska vidta åtgärder som säkerställer ledningsförmågan genom tekniska förstärkningsåtgärder av sin ledningsplats med reservkraft, avbrottsfri strömförsörjning, skal-skydd och ökad kommunikationssäkerhet (tele, data). Staden vidtar 2007 åtgärder som säkerställer den normala uppehållsplatsen för stadens krisledningsorganisation.
- Kommunikationsstaben vid stadsledningskontoret ansvarar för att tillhandahålla information på stadens hemsida om utvecklingen av stadens krishanteringsförmåga.

Ansvarig

- Stadsledningskontorets risk- och säkerhetssamordnare ansvarar för samordning och utveckling av det stadsövergripande arbetet.
- Kommunikationsstaben ansvarar för att tillhandahålla information om stadens uppbyggnad av krishanteringsförmågan.

Samlad bild och samordning

***Mål:** Staden ska ha en samlad bild av risker, sårbarhet och förberedelser för krishanteringen inom stadens geografiska område. Staden ska verka för samordning av all krishantering i det förberedande arbetet och i det akuta skedet, som berörda aktörer inom det geografiska området ansvarar för. Staden ska vid behov samordna kontakterna med Länsstyrelsen, centrala myndigheter och andra kommuner*

- Staden ska, utifrån det geografiska områdesansvaret, inrätta ett riskhanteringsråd som möts regelbundet.
- Staden ska ha rutiner för hur samordning med andra aktörer ska gå till vid extraordinär händelse.
- Staden ska göra en samlad analys av risker och sårbarhet i stadens verksamhet som kan leda till en extraordinär händelse och göra analysen känd för berörda aktörer.
- Staden ska lämna samlad information till Länsstyrelsen om läget i staden i fråga om risker och sårbarhet och om lokala krisaktörers förberedelser för en extraordinär händelse.

0,8 mnkr avsätts 2007 för att utveckla arbets- och samverkansformer, rutiner och rapportering. Av dessa medel fördelas 0,2 mnkr till Stockholms brandförsvär för beredning av frågor till riskhanteringsrådet och analys av olika riskområden och sårbarhet. 0,6 mnkr tilldelas stadsledningskontorets stab, för styrning och ledning av det strategiska utvecklingsarbetet.

Arbetet omfattar

- Utveckling av arbets- och samverkansformer, rutiner och rapportering.

Ansvarig

- Stadsledningskontorets risk- och säkerhetssamordnare ansvarar för samordning och utveckling av det stadsövergripande arbetet.
- Brandförsvaret tillhandahåller resurs för beredning av frågor till riskhanteringsrådet och analys av olika riskområden och sårbarhet.

Uppföljning under uppbyggnadsperioden

En fortlöpande avstämning av stadens nya uppgifter, nivåer för ersättning samt det statliga stödet kommer att ske under åren 2007-2008. Ett statligt krav som ställs på staden är att det ska finnas en plan för arbetet under uppbyggnadsperioden.

Inom ramen för de personella resurser som avsätts för uppbyggnadsarbetet 2007-2008 ingår att analysera arbetet och utvecklingen gentemot föreliggande plan för uppbyggnaden av stadens krisledningsförmåga.

Ansvarig

- Stadsledningskontorets risk- och säkerhetssamordnare.

Resurser för samordning av stadens uppgifter i krishanteringssystemet

0,7 mnkr avsätts 2007 för funktion inom stadsdirektörens stab för samordning av stadens uppgifter i krishanteringssystemet.

Arbetet omfattar

- Utredningsfunktion 100% för aktiviteter enligt föreliggande plan.
- Utveckling av stadens kriskommunikation inklusive webb (medel finns fördelade under rubriken *planering* 0,25 mnkr samt under rubriken *förmåga* 0,35 mnkr ovan, totalt 0,6 mnkr).

Höjd beredskap

0,7 mnkr tilldelas Stockholms brandförsvär för kvarstående uppgifter avseende höjd beredskap.

Sammanfattning

Brand- och räddningsnämnden medges budgetjustering för ökade nettokostnader avseende krishantering med 10,5 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunfullmäktige mm i 2007 års budget. För styrning och ledning av det stadsövergripande utvecklingsarbetet tilldelas stadsledningskontoret totalt 9,5 mnkr.

Stadsledningskontoret avser följa upp hur uppdragen genomförts under året. Resursfördelning och arbetsfördelning kan komma att förändras kommande år till följd av detta.